

**UCHWAŁA NR XV/110/2020
RADY GMINY W NAGŁOWICACH**

z dnia 22 stycznia 2020 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852) Rada Gminy w Nagłowicach, uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nagłowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Szczepan Treter

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA 2020 ROK**

WSTĘP

Źródła finansowania

Cele programu

Zadania programu

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom. Również Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii wymienia katalog zadań, za realizację których odpowiedzialna staje się gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzin a także profilaktyce adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

W programie uwzględnia się cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Umieszczenie zadań wynikających z odrębnych ustaw w jednym programie wynika przede wszystkim z faktu, że do większości z nich można proponować zbieżne działania profilaktyczne oraz to, że zadania do realizacji wynikające z tych ustaw mogą być finansowane z tych samych środków.

Ustawodawca wskazał gminom główne źródło pozyskania środków finansowych na realizację wskazanych zadań własnych. Jest to dochód gminy pochodzący z opłat za korzystanie z zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych, który nie może być przeznaczony na inne cele. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat, są ściśle powiązane z realizacją gminnego programu i nie mogą być przeznaczone na inne zadania, niezwiązane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii. Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobyte podczas dotychczasowej realizacji pozwalają na dokładniejsze poznanie środowiska lokalnego i jego potrzeb.

W realizacji zadań zawartych w programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2365 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

Źródła finansowania

Realizacja zadań ramach Programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy Nagłowice pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ustawy).

Cele programu

Celem głównym programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Nagłowice oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cele szczegółowe:

- Większa wiedza i świadomość społeczna na temat alkoholizmu i narkomanii oraz możliwych skutków i sposobów zapobiegania tym zjawiskom.
- Szerszy dostęp do oferty pomocowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.
- Kontrola rynku sprzedaży napojów alkoholowych mająca na celu wyeliminowanie nierzetelnych sprzedawców.
- Edukacja społeczna ukierunkowana na zagrożenia związane ze spożywaniem alkoholu oraz używaniem narkotyków.
- Ograniczenie zjawiska sięgania po alkohol przez dzieci i młodzież.
- Tworzenie alternatywnych form spędzenia wolnego czasu przez dzieci i młodzież.
- Eliminowanie czynników destabilizacji życia rodzinnego.
- Partnerstwo w dążeniu do wypracowania skutecznych metod rozwiązań w profilaktyce środowiskowej.

Warunkami niezbędnymi do osiągnięcia wyżej wymienionych celów są:

- 1) zwiększenie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 2) zapewnienie mieszkańcom gminy, w szczególności dzieciom i młodzieży, dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych promujących zdrowy styl życia oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu, narkotyków i innych substancji odurzających,
- 3) zmiana zachowań i postaw mieszkańców gminy i instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem, narkotykami oraz substancjami odurzającymi,
- 4) budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwym postępowaniem osób nadużywających alkoholu i używających środków psychoaktywnych (w szczególności przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Zadania programu

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

- wczesne rozpoznawanie problemów zdrowotnych związanych z nadużywaniem alkoholu,
- zdiagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków, zarówno dorosłych jak i dzieci,
- udzielanie informacji na temat możliwości leczenia uzależnienia,
- motywowanie do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, udzielanie informacji o działających grupach wsparcia,
- umożliwienie kontaktu osób nadużywających alkoholu oraz współuzależnionych z psychologiem, lekarzem specjalistą oraz specjalistą terapii uzależnień,
- podejmowanie czynności zmierzających do wydawania orzeczenia sądu zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku podania się leczeniu w placówce leczenia otwartego bądź szpitalnego, ponoszenie kosztów sporządzania opinii przez biegłego psychiatrę i psychologa w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, pokrywanie opłat za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego w Jędrzejowie,
- zakup materiałów informacyjno - edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych dla szkół, świetlic środowiskowych i bibliotek.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Pokrycie kosztów szkoleń dotyczących współpracy służb i instytucji związanych z wdrożeniem procedur interwencji w przypadkach przemocy w rodzinie.
2. Dofinansowanie kursów i szkoleń członków GKRPA, pracowników socjalnych służących podnoszeniu ich kompetencji w zakresie zagadnień związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
3. Prowadzenie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
4. Finansowanie przedsięwzięć o tematyce profilaktyki uzależnień realizowanych przez Zespół Placówek Oświatowych w Nagłowicach, Warzynie, Świetlice Środowiskowe w Ślęcinie, Desznie, Świetlicę Wiejską w Nagłowicach oraz przez biblioteki z terenu Gminy Nagłowice.
5. Stwarzanie alternatywnych, ciekawszych możliwości spędzenia czasu wolnego przez młodzież szkolną m.in. poprzez zachęcanie do udziału w pozalekcyjnych zajęciach kulturalnych i sportowych.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Współfinansowanie realizowanych na terenie szkół programów służących do prowadzenia edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, rozpoznawanie zjawisk używania środków odurzających i substancji psychotropowych.
2. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez szkoły, świetlice, instytucje kultury a skierowanych do dzieci i młodzieży.
3. Współfinansowanie nagród dla dzieci i młodzieży biorących udział w konkursach profilaktycznych, dotyczących problemu uzależnień.
4. Wspieranie różnych form uczestnictwa w kulturze, edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę oraz innych społecznie akceptowanych działalności związanych z propagowaniem zdrowego i abstynenckiego stylu życia, poprzez uczestnictwo w zajęciach teatralnych, tańca, rytmiki, zajęć plastycznych i muzycznych.
5. Popularyzacja różnych form kultury fizycznej w środowisku dzieci i młodzieży, jako alternatywa spędzania czasu wolnego dla środowisk dysfunkcyjnych.
6. Popularyzacja zdrowotnych, wychowawczych, poznawczych i wypoczynkowych walorów różnych dziedzin sportu, rekreacji ruchowej i turystyki.
7. Współfinansowanie organizowanych przez szkoły, świetlice i instytucje kultury występów teatralnych, konkursów o tematyce antyalkoholowej i antynarkotykowej; dofinansowanie wycieczek, kolonii, rajdów, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w czasie ferii i wakacji.
8. Finansowanie zakupu prenumeraty czasopism, plakatów, ulotek, broszur, filmów i innych materiałów edukacyjnych o tematyce profilaktycznej.
9. Finansowanie zakupu materiałów biurowych, plastycznych do realizacji działań i zajęć profilaktycznych organizowanych przez świetlice, szkoły, biblioteki o tematyce ściśle powiązanej z problemem uzależnień, profilaktyki oraz promocji zdrowego stylu życia.
10. Dofinansowanie lokalnych imprez, akcji i konkursów promujących zdrowy styl życia, łączący psychoprofilaktykę z aktywnością sportowo - turystyczno – rekreacyjną oraz uczestnictwem w działaniach kulturalnych.
11. Zakup środków żywnościowych na imprezy okolicznościowe i inne przedsięwzięcia (m.in. Dzień Dziecka, spotkania wigilijne, wielkanocne, zabawy choinkowe, wycieczki, pikniki, rajdy itp.) organizowane dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych.

IV. Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Współpracę z lokalnymi organizacjami na rzecz zmniejszenia zagrożenia patologią społeczną wśród dzieci, młodzieży i dorosłych: Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Grupami Wsparcia, ZPO Nagłowice, ZPO Warzyn, Samorządowym Centrum Bibliotek i Kultury „Dworek Mikołaja Reja” oraz świetlicami.

2. Finansowanie zatrudnienia osoby AA , która prowadzi Grupę Wsparcia .

V. Działalność i praca Komisji

1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
2. Odbywanie posiedzeń komisji raz w miesiącu lub częściej w razie pilnej potrzeby.
3. Współpraca z lekarzem psychiatrą i psychologiem.
4. Uczestnictwo w szkoleniach i naradach.
5. Inspirowanie różnych form interwencji kryzysowych mających wpływ na rozwiązywanie patologii społecznej.
6. Kontrole punktów sprzedaży i lokali gastronomicznych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i prawa lokalnego.
7. Do prowadzenia kontroli upoważnia się członków GKRPA, Policję.

VI. Rozwiązywanie problemów przemocy w rodzinie

1. Wspieranie i współpracę z zespołem interdyscyplinarnym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Współpracę z grupami roboczymi tworzonymi przez zespół interdyscyplinarny w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

VII. Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego

Celem instytucji sądowego zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do leczenia odwykowego jest motywowanie do podjęcia terapii uzależnienia. Podstawę prawną zobowiązania do leczenia stanowią artykuły od 24 do 36 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Powyższą procedurę wdraża się wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Zobowiązanie nie ma charakteru przymusu prawnego. Przymus stosowany jest na etapie doprowadzania osoby uzależnionej od alkoholu na badanie przez biegłego, na rozprawę w sądzie i do zakładu leczniczego na podjęcie kuracji, jeśli odmawia ona współpracy. Nie ma jednak możliwości prawnych ani organizacyjnych zatrzymania pacjenta w zakładzie lecznictwa odwykowego wbrew jego woli.

Do przyjęcia zgłoszenia i wszczęcia postępowania zobowiązana jest gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych właściwa dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której dotyczy postępowanie.

Procedura:

1. Właściwym do wydawania postanowienia zobowiązującego do leczenia odwykowego w wyznaczonej placówce jest zawsze Sąd Rejonowy .
2. Komisja rozpatruje wnioski na posiedzeniu przy udziale petenta i sporządza protokół z przeprowadzonych rozmów. Gromadzone są również informacje na temat zachowań alkoholowych pochodzące od wnioskodawcy, Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, kuratora.
3. Po wstępnym rozpoznaniu okoliczności sprawy petent kierowany jest na badania psychiatryczno-psychologiczne.
4. Jeżeli lekarz biegły orzeknie uzależnienie, Komisja proponuje zainteresowanemu podjęcie dobrowolnego leczenia odwykowego, wówczas akta sprawy nie są przekazywane przez Komisję do Sądu. Po złożeniu deklaracji o dobrowolnym podjęciu terapii petent rozpoczyna leczenie, a dokumentację w postaci potwierdzonych wizyt na terapii przedstawia na spotkaniach z Komisją, średnio co 3 miesiące. W każdej innej sytuacji (odrzućcie propozycji leczenia, przerwanie leczenia, dalsze picie pomimo leczenia) sprawę przejmuje Sąd i może wydać postanowienie zobowiązujące do leczenia odwykowego w wyznaczonej placówce.

Metody leczenia uzależnienia od alkoholu

Zasadniczą metodą leczenia uzależnienia w zakładach lecznictwa odwykowego jest psychoterapia uzależnienia, natomiast postępowanie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię uzależnienia

i jest nakierowane głównie na leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych oraz farmakologiczne wsparcie psychoterapii. Podstawowe cele psychoterapii to:

- zachowanie trwałej abstynencji,
- poprawa zdrowia psychicznego i fizycznego,
- nabycie umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych i społecznych.

Czas niezbędny do przeprowadzenia skutecznej terapii to 18-24 miesiące. Pierwszy, podstawowy etap psychoterapii uzależnienia od alkoholu w zakładach stacjonarnych i oddziałach dziennych trwa od sześciu do ośmiu tygodni, natomiast w placówkach ambulatoryjnych od czterech do sześciu miesięcy. Cały cykl psychoterapii uzależnienia trwa do dwóch lat i obejmuje do 240 godzin terapii grupowej i do 50 godzin terapii indywidualnej w ciągu roku. Po zakończonej terapii stacjonarnej osoby uzależnione, w celu kontynuowania leczenia, kierowane są do dalszej psychoterapii w zakładach ambulatoryjnych oraz do grup samopomocowych Anonimowych Alkoholików i klubów abstynenta. Czas leczenia w Oddziałach Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych nie przekracza 10 dni.

**Zasady wynagradzania członków
Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nagłowicach**

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przewodniczącemu ustala się wynagrodzenie w wysokości 100,00 zł za udział w posiedzeniu komisji.

2. Wynagrodzenie określone w pkt. 1 przysługuje za:

- a) udział w posiedzeniach i pracach Komisji,
- b) udział z przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

3. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzona jest na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego członkom Komisji przez Wójta.

4. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności sporządzona każdorazowo z posiedzenia Komisji lub przeprowadzonej kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, zatwierdzona przez Przewodniczącego Komisji pod względem merytorycznym.

5. Wypłata wynagrodzenia dokonywana będzie po zatwierdzeniu listy płac przez Wójta lub osoby upoważnionej w terminie 14 dni od dnia posiedzenia Komisji.

6. Członkom Komisji należy się zwrot kosztów podróży za dojazdy na szkolenia i konferencje podnoszące kwalifikacje w dziedzinie uzależnień profilaktyki uzależnień, za udział w sesjach Sądu, przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży - na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. 2013 poz. 167 z późn. zm.)

Załącznik Nr 2 do Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii

**PLAN FINANSOWY ZADAŃ
OKREŚLONYCH W GMINNYM PROGRAMIE
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2020 ROK**

Lp.	ZADANIE	Kwota
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych od alkoholu	14 000,00 zł
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	15 000,00 zł
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie: a) rozwiązywania problemów alkoholowych b) przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.	a) 14 000,00 zł b) 1 000,00 zł
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących: a) rozwiązywaniu problemów alkoholowych; b) przeciwdziałania narkomani	a) 15 000,00 zł b) 1 000,00 zł
5.	Działalność i praca Komisji	16 000,00 zł
	Łączna kwota środków budżetowych	76 000,00 zł